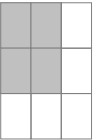

*Posledice odugovlačenja sa formiranjem vlade
mogu biti teške, upozoravaju saradnici MAT-a*

Evro do kraja godine i do 125 dinara?

Ako kurs nastavi sa rastom, smanjiće se sposobnost otplate deviznih kredita, moguć bankrot nekih banaka ● Od početka godine NBS potrošila 1,3 milijarde evra na odbranu dinara ● MAT podržava preporuku Fiskalnog saveta o povećanju PDV-a

Beograd - Srbija urgentno mora da formira vladu, jer će u suprotnom dinar nastaviti da pada, a inflacija da raste - upozorio je juče Stojan Stamenković, koordinator biltena Makroekonomske analize i trendovi. Prema njegovim rečima, ako se bude čekalo do kraja zakonskog roka za formiranje vlade, 90 dana, moguć je ekonomski scenario u kojem će evro do kraja godine dostići vrednost od čak 125 dinara, inflacija će skočiti na devet do deset procenata, dok BDP neće ostvariti nikakav rast. Kurs će smanjiti mogućnost otplata kredita vezanih za evro, pa je moguć čak i bankrot nekih banaka, tvrdi Stamenković.

Ovakve prognoze Stamenković zasniva na činjenici da je na kraju maja kurs bio 116,61 dinara za evro, što je pad od 11,44 odsto u odnosu na kraj 2011, uprkos tome što je Narodna banka do tada potrošila 1,2 milijarde evra na usporavanje rasta kursa. Kako navodi ovaj stručnjak, od drugog kruga predsedničkih izbora na kojima je pobedio Tomislav Nikolić, ubrzano je kretanje kursa, pa je tako od početka godine dinar oslabio za oko 12,6 odsto, od čega je 3,6 odsto izgubljeno samo u poslednje dve nedelje posle izbora.

- Uprkos veoma benevolentnim izjavama iz Evropske unije, rezultat glasanja je očigledno predstavljao iznenađenje za sve, pa su investitori, kreditori i sama dijaspora reagovali u skladu sa time - ocenio je Stamenković, dodajući da je do 20. maja NBS potrošila oko 120 miliona evra intervenišući na deviznom tržištu, a da je u poslednjih deset dana tog meseca ukupna cifra dostigla 473 miliona. Od početka godine do danas, ukupne intervencije centralne banke dostigle su 1,3 milijarde evra.

- Još kada je MMF zamrzao pregovore sa Srbijom, mi smo prognozirali da će pri rastu BDP-a od 0,5 odsto ove godine, dinar

Kurs dinara za sada najočiglednija žrtva političke neizvesnosti

do kraja 2011. izgubiti 10 odsto svoje vrednosti, odnosno da će kurs dostići 116 dinara za evro, dok će se devizne rezerve smanjiti za 1,5 milijardi evra. Mi smo sve te parametre sada već ispunili - konstatovao je Stamenković.

Ukoliko vlada bude formirana tek po isteku zakonskog roka, ovaj stručnjak procenjuje da će se devizne rezerve zbog intervencija NBS ove godine smanjiti za preko tri milijarde evra.

- Odmah po formiranju, vlad

da bi morala da obnovi pregovore sa MMF-om - savetuje Stamenković. U tom slučaju, kako kaže, mogao bi da se zautstavi dalji pad dinara i erozija rezervi i da dođe do većeg priliva kapitala, pa na kraju godine naše finansije ne bi morale umnogome da odstupaju od onog što je prvobitno i dogovoreno sa MMF-om.

Koordinator MAT-a upozorio je i na to da je za četiri meseca ove godine budžetski deficit

Aprilski podaci bolji od martovskih

Prema rečima urednika MAT-a Vladimira Vučkovića, aprilski podaci o industrijskoj proizvodnji su bolji od martovskih, pošto je rast ukupne industrije bio veći za 1,1 odsto. Januarski nivo proizvodnje je premašen, trend je od opadajućeg prešao u stagnantan, a prerađivačka industrija je u aprilu za 0,1 odsto bila veća nego u istom mesecu 2011.

- Ipak, ukupna industrija je manja nego aprila prošle godine i to za 2,2 odsto, dok je kumulativni pad prerađivačke industrije dostigao pet odsto, što je izuzetno visoko - rekao je Vučković. U spoljnotrgovinskoj razmeni, izvoz je prešao u rastući trend, a uvoz u opadajući, pa je pokrivenost uvoza izvozom trenutno na „zadovoljavajućem nivou od 63 odsto“.

dostigao tri puta veću vrednost od one koja se uklapa u Zakon o budžetu, jer „prihodi bitno podbacuju, a rashodi realno rastu“.

- Ja nisam opterećen granicom javnog duga od 45 odsto, određenom zakonom, ali novo zaduživanje ne sme da ugrozi eksternu solventnost zemlje - dodao je Stamenković, podsetivši da ovog leta državi stižu na naplatu trezorski zapisi izraženi u evrima, koje je ranije emitovala.

Prema podacima koje je izložio, prosečno smanjenje deficita u zemljama EU u 2011. i tokom ove godine iznosi tri odsto njihovog BDP-a, dok je u isto vreme deficit kod nas povećan za 1,5 odsto BDP-a.

- Srbija nije preduzela neophodne mere fiskalnog prilagodavanja u 2011. i 2012. godini i moraće da ih sprovede u narednih nekoliko godina - naglasio je Stamenković, ocenivši da će sa svakim danom odlaganja formiranja Vlade, restrikcije morati da budu veće.

Po pitanju kratkoročnih mera koje će nova Vlada morati da preduzme, MAT je na liniji nedavnih preporuka Fiskalnog saveta, pa je tako Stamenković ocenio da se povećanje PDV-a ne može izbeći, pri čemu je napomenuo da je sa stopom od 18 odsto ovaj porez u Srbiji manji nego praktično bilo gde u Evropi. Prema njegovom mišljenju, trebalo bi razmotriti i povećanje poreza na profit, zamrzavanje plata u javnom sektoru, svodenje plata u državnim agencijama na nivo koji važi za ostatak javne uprave, zamrzavanje penzija većih od određenog nivoa i preispitivanje raznih subvencija velikim sistemima.

U vezi sa dugoročnim merama, u MAT-u savetuju poboljšanje uslova za pokretanje „grinfeld“ investicija, što podrazumeva državnu podršku izgradnji infrastrukture i smanjenje broja potrebnih dozvola i vremena za njihovo dobijanje.

A. Milošević